

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТОБЛАСТЬ, ШАҲАР
КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 194 (425)

30
СЕНТЯБРЬ

ЖУМА
1955 ЙИЛ

БАҲОСИ
20 ТИЙИН.

Пахта йиғим-терими ва район газеталари

Пахта йиғим-теримининг энг мас'улият-ли ва ҳал қилуви даври бошланди. КПСС XX с'езди шарафига бошланган ва пахтакорларнинг ўртакда гоят буюк кўрсатиш-лини юзуга келтирган социалистик мусобақа янги куч билан ривожланимда. С'ездда мусобақасининг қоидалари—ил-лор зенонлар ҳозирнинг ўзидаёқ пахта тай-ёрлаш йиллик планини бажарганликларига ҳақида рапорт бермоқдалар. Юзларча бри-гадлар ва биргача колхозлар белгилан-ган плани мўддатидан илгари бажариш учун курашиб, сентябрь ойининг ичида давлатга йиллик планининг 50 проценти миқдорда ва ундан ошириб пахта топши-рилди. Колхоз ва совхоз далаларида ҳаёт қайнамоқда. Шонли пахтакорларнинг йил бўйи қилинган фидокорона меҳнат самара-ларини ёғин-чагинга қолдириб тезроқ йиғиб-териб олиш, давлатга бутун кечати-дан, эртага бугунгидан ҳам кўп пахта топ-шириш учун ғайратларига-ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Пахта йиғим-теримининг ана шундай энг қизгин палласи бирин-кетин ўтиб бо-раётган ҳозирги ҳал қилуви кунлари рай-он газеталарининг вазифалари гоят мас'-улиятли ва фахрлидир. Бизнинг газетала-римиз колхозчи-леҳонлар қалбига янги ғайрат ва эҳтирос ҳисил қилиши, уларни янги талабаларга руҳлантириши лозим.

Маълумки, совет матбуоти халқимиз манфаатлари учун хизмат қилмоқда, кенг меҳнаткашлар оmmasини коммунистик руҳда тарбияламоқда, уларнинг ижодий кучи ва ғайратини партия, ҳукумат томонидан қў-йилган узувдор вазифаларини бажаришга сафарбар этмоқда. Партия матбуот ёрдами билан ўз тилида, ўзига зарур бўлган тилиз-омма билан ҳар кун, ҳар соат гаплашиб туради. «Матбуот», — деган эди Н. С. Хрущёв,—партиянинг энг кучли қўй-и қўруқдир. Агар биз газета ва жур-налларимизнинг материалларини яхши тан-лар эканмиз, неча нис километр масофа-дан мўлажби тўри олибламиз, бепоеи маълумотларнинг ҳамма қисмида қачин-ликларини очиб ташлаболомаймиз».

Областимизда чиқадиган бирқатор район газеталари совет матбуотининг шонли традицияларига ама қилиб, район олин-да турган ҳўзалиш-сий вазифаларини бажаришга маҳаллий партия, совет ташки-лотларига яқиндан ёрдам бермоқдалар, қишлоқ меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қишлоқ ҳўзали-гини янада юксалтириш юзасидан қабул қилган тарихий қарорларини амалга оши-риш учун курашга сафарбар этмоқдалар.

Иссент районига чиқадиган «Пахта учун кураш», Янгийўлда чиқадиган «Янгийўл» ва Гулистон районига чиқадиган «Коммунизм учун» газеталари ана шулар жумласидандир. Бу газеталар ўз саҳифа-ларида йиғим-терим ишларини анча дўруст ёритмоқдалар, илгор теримчи ва механик-ҳайдовчиларнинг, бригада ва звено бош-леҳларининг, колхоз раисларининг мақо-лаларини босиб чиқармоқдалар.

«Пахта учун кураш», «Янгийўл» газе-таларида пахта тайёрлаш илгорларининг тажрибаларини пропаганда қилишга жуза қатъа аҳамият берилмоқда. Ўзбекистон КП Гулистон район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи «Коммунизм учун» газетаси (редактори ўртоқ М. Мусаева) пахта йиғим-теримига оид материалларини тарқатиш формалари ва ўқимчилик қилиб чиқаришга ҳаракат қил-моқда. Район газетаси саҳифаларидан, гар-чан бадий жиҳатдан унча юксак бўлмаса ҳам, маҳаллий авторларнинг пахтакорлар ҳақидаги ҳикоя, очерк ва шеърларини ўқиб мумкин. Бундан ташқари газета саҳифа-сида «Илгорлар минбари» ташкил этилган, корректуралар бериб борилади.

Матбуотнинг илгорларнинг тажриба-ларини умумлаштириб ва омаллаштириб, ўз-ўзини танқиди ва қўйдан бўладиган тан-қиди актив қўллаб-қувватлаши, ишдаги камчиликларини очиб ташлаши, бироқлар-ларини, иш'фасларини ва қўбўлма-чиларини аёвсиз қош қилиши, танқиднинг

савияси ва та'сирини кучайтириши ке-рак. Брок, айрим район газеталари ўз иш фаолиятларида бунга қат'ий амал қилма-йдилар, пахта йиғим-теримини муваффа-қиятли ўтказишда маҳаллий партия, совет ташкилотларига тузуқ ёрдам беришдилар.

Ўзбекистон КП Оқдўғрон район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Со-ветининг органи «Сталинчи» газетаси (ре-дактори ўртоқ Б. Раҳмонова) пахта йиғим-терими масалаларини жуза сўст ёритмоқ-да, босилаётган ба'зибир мақолаларнинг савияси ҳозирги талабларга мўтлақо жавоб бермайди. Оқдўғрон району пахта тайёр-лашда областининг энг қолоқ районларидан бири бўлишига қарамай, бу қолоқликнинг сабаблари газета саҳифаларида даъла очиб ташланмаётди. Редакция ходимлари пахта териш ва уни давлатга топшириш юзасидан берилган қуналик ва бешқуналик графика-ларини сурункасига бажармаётган колхоз ра-барларини қаттиқ танқид қилиш ўрнига, газетани расмий материаллар ва республи-ка, област газеталаридан кўчириб босил-ган, район ҳаётига ҳечқандай тааллуқ бўлмаган мақолалар билан тўлдириб чиқа-ришга олатилиб қолганлар.

Сирдарё районига чиқадиган «Ғизил юдуз» газетаси (редактори ўртоқ Б. Ях'-ёев) йиғим-терим бошлангандан буй пахта йиғим-теримига оид бирорта катта, прин-ципал танқидий мақола босиб чиқаргани йўқ. Бунинг ўрнига кўпинча информациян тарзидаги ижобий хабарлар, ба'зи-ба'зида газета саҳифасида кўриниб қолганлик, ле-кин бир-биринан унча фарқ қилмайдиган, стандарт, та'сирсиз танқидий материаллар а'лон қилинмоқда. Пахта тайёрлаш су'ра-тини кескин равишда ошириш учун ҳамма имкониятларга эга бўлган Сирдарё райони-да су'ратнинг бунчалик пасайиб кетиши редакция ходимларини ташвишга солма-ётди. Улар кенг резервлардан ва мавжуд имкониятлардан тўри фойдаланмаётган, графикаларнинг бажарилишини барбод қил-лаётган айрим колхоз раҳбарларини кес-кин танқид қилишга жур'ат етмайдилар.

Пахтачиларни ривожлантириш манфа-атлари район газеталарининг ишларини тубдан яхшилашши, колхозларимиз эконо-микасида муҳим ўрин тутганидан бу маса-лани системали равишда мукамал ёритиб боришни талаб қилади. Йиғим-терим иш-лари қизгин давом этаётган шу кунлари район газеталарининг бутун фаолияти пахта тайёрлашга аз берган қолоқликни тезликда тутатишга, бутун куч ва моддий-техника воситаларини йиғим-терим су'ра-тини оширишга сафарбар этишга партия, совет ташкилотларига яқиндан ёрдам бе-ришга қаратилиши керак.

Район газетаси ҳозирги пайтнинг ҳар кун ва соати ганимат эканлигини, бу йил пахтакорларимиз олинда гоят катта ва мас'улиятли вазифалар турганилигини ҳар-бир колхозчи, совхоз ишчиси ва МТС ме-ханизаторига пухта тушунтириши керак. Газета социалистик мусобақанинг ташки-лотчилиси, пахта йиғим-теримини муваффа-қиятли ўтказиш учун курашининг байроқ-дори, илгор тажрибаларини пропаганда қи-лишининг ҳақиқий маркази бўлиши лозим.

Ҳарбир газета редакцияси ҳозирги пайтда ҳаракатдонлик ҳам оператив ишлари, пахта тайёрлашдаги қолоқликнинг туб сабаб-ларини, ишдаги камчиликларни юз-хотир қилмай даъла очиб ташлаши, бу камчи-ликларни тузатиш йўллариини аниқ кўра-тиб бериши керак.

Район партия комитетларининг ўз мат-буот органларига қўнайиш, конкрет раҳ-барлик қилиб туриши газета ишларини ях-ши йўлга қўйишнинг энг муҳим шарти-дир. Район партия комитетлари газета иш-ларига доим йўл-йўриқ кўрсатиб туриш-лари, газеталарнинг мазмунини яхшилашга а'тёбдор беришлари, газета саҳифалари-да кўтарилган ташаббусни ва қилинган танқидни қўллаб-қувватлаши лозим.

Пахта йиғим-теримини зўр уюшқоқ-лик билан муваффақиятли ўтказиш учун кураш-да район газеталарининг ролини янада юқори даражага кўтарайлик!

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми уруш даврида Совет Иттифоқи халқларига қар-ши қилган жиноятлари учун жазо мўддатини ўтаётган герман граждaнларини мўд-датидан оздин қилиш ва ватанига қайтариш тўғрисида Германия Демократик Республикасининг Президенти ва Ҳукуматининг шу йил 27 июлда қилган илтимо-сини ва Германия Федерал Республикаси Ҳукуматининг илтимосини кўриб чиқди.

Немис ҳарбий асирларини Германияга репатриация қилиш тамом бўлганидан кейин Совет Иттифоқи территориясида собиқ немис ҳарбий асирлари ва немис граждaнларидан шу йил 1 сентябргача 9626 киши қолган эди. Булар қилган жи-ноятлари учун совет судлари томонидан ҳукм этилган эди. Уруш тамом бўлганидан бери 10 йилдан кўпроқ вақт ўтганлигини ва ўз жиноятлари учун ҳукм этилган ҳарбий жиноятчилар жазо мўддатининг анчагина қисмини ўтаб қўйганликлариини а'тёбдор олиб, СССР Олий Совети Президиуми қарор қилди:

1. 8877 герман граждaн жазо мўддатини бундан буй ўташдан мўддатидан оз-дин озди қилинсин ва улар илгари яшган жойларига қараб Германия Демократик Республикасида ва Германия Федерал Республикасида репатриация қилинонлар.

2. 749 герман граждaн шу граждaнларнинг яшаш жойларига қараб, Германия Демократик Республикаси Ҳукумати ва Германия Федерал Республикаси Ҳукумати ихтиёрига ҳарбий жиноятчилар тарқасида топширилсин, чунки СССР Олий Совети Президиуми мазкур шахслар томонидан совет халқига қарши қилинган жиноятлар алоҳида оғир жиноятлар бўлганлиги сабаби, уларни жазо мўддатини ўташдан мўд-датидан оздин озди қилишга мумкин эмас, деб топди.

СССР Министрлар Советининг Раиси

Ҳазрат Олий Н. А. БУЛГАНИН

Жанобларига

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Министрлар Советининг Раиси Жаноблари,
Мен Сизнинг 25 сентябрдаги телеграмманингиз олганлигини зўр ташаккур билан таъкидлайман. Мен бу телеграммани ўқиб СССР Олий Совети Президиуми Совет Иттифоқи 3-лан Германия Федерал Республикаси ўртасида дипломатия мусоабатлари ўрнатилиш тўғрисидаги Битимни тасдиқлаётганини билиб, мамнун бўлидим. Мен ҳам, дипломатия мусоабатларининг ўрнатилиши совет ва герман халқларига ҳамда умум-ий тинчлик ишига фойда келтиради, деб ишонаман.

Дипломатия мусоабатларининг ўрнатилиши ҳар иккала мамлакатимиз ўртаси-даги мусоабатларни нормаллаштиришга ва улар ўртасида турган проблемаларни ҳал этишга хизмат қилади, деб умид қилишимни истар эдим.

Министрлар Советининг Раиси Жаноблари, Сизга бўлган юксак ҳурматимни қа-бул қилгайсиз.

Доктор КОНРАД АДЕНАУЭР

Германия Федерал Республикасининг Федерал Канцлери.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ А. М. ВАСИЛЕВСКИЙНИ
ЛЕНИН ОРДЕНИ БЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Иттифоқи Маршали А. М. Василевский туғилган кўннинг олтинчи йиллиги мусоабати билан ва унинг Совет давлати ҳамда ССР Иттифоқи Қурулди Кўчлари ол-дидаги гоят катта хизматларини тақдирлаб Александр Михайлович Василевский Ленин ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1955 йил, 29 сентябрь.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва
Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президи-уми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети республика машина-экскаватор станция-лари ўртасидаги социалистик мусобақа-нинг 1955 йил август ойи якунини кўриб чиқиб, қарор қилдилар:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президи-уми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўма қилиб байроғи Мирзачўл машина-экскаватор станциясига берилсин (маре-ка).

Илгор техниканинг ишлабчидаришга қўллаб жорий қилиниши ишлабчидариш маданиятини юксалтиришга, меҳнат унум-дорлигини оширишга катта имконият ярат-ти беради.

Тикучлик-пояфзал комбинатимиз кей-инчи йиллари давлатдан қўпгина янги хил машиналар олди. Ҳозир комбинатимиз-нинг цехларида теярли барча иш процес-лари механизациялаштирилди. Айниқса кўп меҳнат талаб қиладиган иш процес-лари тамонига қаминлаштирилди. Петлик очини, тутқа ўтказиш станоклари, даэмол-пресс ва миҳ қопчи агрегатлари ўрнатил-ди. Комбинат коллективи янги техникани қўлдан ўрганиб, мавжуд механизмлар-дан унумли фойдаланмоқда.

КПСС Марказий Комитети июль Пле-нумининг ўртоқ Н. А. Булганин доклади юзасидан қабул қилган қарорда санаотда техникани янада тараққий эттириш, иш-лабчидариш иттиҳослаштириш, илгор техника базасида ва меҳнатни яхши уюш-тириш асосида меҳнат унумдорлигини яна-да юқори кўтариш социалистик санаотни ривожлантиришнинг муҳим шартлари эканлиги яққол кўрсатиб берилади.

Комбинат коллективи Пленум қарорлари-ни амалга ошириш учун Коммунистик партия XX с'езди шарафига бошланган умухалл мусобақага қўшилиб, меҳнат унумдорлигини оширишда катта муваффа-қиятларга эришмоқда. Давлат плани лозимо ортиги билан бажаришмоқда. Меҳнат унумдорлигини ошириш пла-ни 127,9 процентга етди. Агар 1954 йилда ҳарбир ишчининг ишлабчидариган маҳсулот 15.316 сўми ташкил қилган бўлса, 1955 йилнинг биринчи ярмида 46520 сўми ташкил қилди. Бу аса кор-хонада меҳнат унумдорлигини тинмай ошаётганлигини кўрсатади.

Партия ва касба союз ташкилотлари-нинг деҳлар, аригратлар ва айрим ишчи-лар ўртасида социалистик мусобақани ях-ши ташкил этганликлари ва мусобақа шартвомаляларининг бажарилишини систе-

Ўртоқ Меҳри Қодировани колхозда жим танимайчи дейсиз. Унинг номи фақатгина Ўртаҳириқ районидagi Ленин номи колхозининг ўзидagina эмас, балки районда ҳам машҳурдир. У, ўзининг ишчанлиги ва ишга бўлган меҳри-муҳаббати туфайли бутун колхозчиларнинг ҳурматида сазовор бўлмоқда. Ўртоқ Меҳри Қодирова меҳнат қилаётган 2-нчи бригаданинг барча а'золари пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Бу соҳада Меҳри Қодированинг ҳиссаси катта. У, пахта йиғим-теримда ҳам қўшиниб килограммлар ҳаракатининг ташаббус-кори бўлди.

— Мен, — дейди М. Қодирова, — жонажон Ватанимизнинг янада тузлаб-яшнаши учун астойдил курашаман ва мавсумда 15 тонна пахта териш тўғри-сини мажбуриятими сўзаси бажараман.

Ўз ишининг устаси Меҳри Қодирова ишга эрта чиқиб, ишдан ҳаммадан кейин қайтади. Пахтачи икки қўлда тез ва тоза, сардаларга ажратиб терали. У, терган пахта фақат отбор сортга қабул қилинмоқда. Чевар теримчи ўз аҳли-ни шараф билан бажариш учун ғайрат блан меҳнат қилиб, кунига хирпога 180—200 килограммдан ошириб отбор сорт пахта топшираётди. Суратда: илгор теримчи Меҳри Қодирова.

М. Шевелев фотоки.

Пахта тайёрлаш планини бажардилар

Оҳангарон районидagi қўпгина бригада ва звеноларини а'золари ўзaro мусобақани кучайтириб ишлабчидариш сабаби ях-ши натижаларга эришмоқдалар.

Баганович номи колхозидagi Ўзбеки-стон ССР Олий Советининг депутати ўртоқ З. Ҳудойқўнова бошқиб звено а'золари ҳар гектар ердан 16,7 центнердан ҳосил топ-ширилди ва планин ошириб бажардилар. Ҳали бу звено ерларида пахта жуша кўп. Колхозчилар яна гектаридан 10 центнер-дан пахта топширишга қарор қилдилар. Шунингдек, У. Мамадова бошқиб звено а'золари ҳам гектаридан 16,2 центнердан

ҳосил йиғиб олиб, ўз планларини му-ваффақиятли адо этилди.

Шу кунларда бу илгор звеноларнинг а'золари партиянинг XX с'езди шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, пландан ташқари пахта топшириш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбури-ятни шараф билан адо этиш учун кураша-йилдилар.

Коммунист ўртоқ Т. Султонов бошқиб бригадада ҳам йиғим-терим ишлари яхши олиб борилаётди. Бу бригада а'золари пландаги 16 центнер ўрнига гектаридан 25 центнердан пахта топширишга қарор қилиб, астойдил курашмоқдалар.

У. НИЕЗОВ.

Меҳнат унумдорлигини тинмай оширамиз

(Янгийўл шаҳридаги тикучлик-пояфзал комбинатининг директори
Н. ЗШОНХУЖАЕВ блан сўхбат).

мали равишда текшириб борганликлари туфайли ўзaro мусобақа ахши натижалар берди.

Мусобақа илгорларидан ўртоқ Фаттахов бошқиб тикучлик цехининг коллективи 9 ойлик планин анча ошириб бажарди. Бу коллектив ярим йиллик плани 129,5 процент бажарган эди. Цех тўқучилари маҳсулотнинг сифатини яхшилашда айниқ-са катта ютуқларга эришмоқдалар. Ўртоқ Т. Қизил маастерли қилаётган устаканинг модир тикучилари ишлаб чиқаришдан маҳ-сулотнинг 97,7 процетининг 1 сортга топ-ширилди. Бу аса белгиланган планга нис-батан 8,7 процент ортиқ 1 сорт маҳсулот ишлаб чиқаришганини кўрсатади. Ўз-бекистон ССР Кенг истеом товарлари санаоти министринининг буйиғири блан бу устакга «А'ло сифатли маҳсулот иш-лаб чиқаруви бригада» деган ном берилди.

Ил бошидан бери социалистик мусоба-қада актив қатнашиб келётган илгор тикучи Буниса Мухамедова меҳнат унум-дорлигини оширишда бошқаларга намуна бўлмоқда. У, смена нормасини доимо 240—250 процента етказиб бажариб келмоқда. Ўртоқ Мухамедова ўз агрегатини ахши би-либ олганлиги, унга яхши қараганлиги, иш кунининг ҳарбир минутидаги рационал фойдаланганлиги туфайли меҳнат унум-дорлигини оширишга эришди. Мухамедова ва бошқа илгор тикучиларининг ишлабчи-дариш маданиятини оширишдаги тажри-баси ва илгор иш методлари ишлабчида-рини кенташларида, деҳворий газета ва ва-рақлар орқали кенг омаллаштирилди. Натижада, мусобақа қатнашчилари орасида нормасини 200 процентдан ошириб ба-жарадиган илгорларнинг сони кун сайин

ортиб борди. Н. Куригова, Х. Хуснидзено-ва, Л. Василенко, Ф. Тельманова, С. Демко жабн кундалик нормасини 200—220 про-центдан бажаряётган ўртоқлар шулар жу-мласидандир.

Ишчилар, инженер-техник ходимларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли комби-натини шу йилнинг биринчи ярмида кенг истеом товарлари ишлаб чиқаруви кор-хоналарининг Бутуниттифок мусобақаси-нинг қолбларидан бири бўлди. СССР ва Ўзбекистон ССР Кенг истеом моллари ми-нистрликларининг социалистик мусоба-қанинг 1955 йил биринчи ярм якунилари ҳақидаги буйиғида комбинат коллективи ҳам мусобақа илгорлари қаторида тизла олдинди. Бундан ташқари Янгийўл шаҳар Совети ва шаҳар партия комитетининг кўма қилиб байроғини ҳам қўлга сақлаб келмоқдалар.

Коллектив қўлга киритган бу ютуқлар-га ишчилар, инженер-техник ходимларнинг меҳнат ғайратлари ва ижодий ташаббусла-рини туфайли эришди. Ишчилар оmmasининг ижодий ташаббусларини кенг омаллашти-ришда, социалистик мусобақани меҳнатни ташкил етучи қудратли кучга айланти-ришда партия ва касба союз ташкилотла-ри комбинат ма'муриятига яқиндан ёрдам бердилар.

Коллектив аришган ютуқларнинг асосий сабабларидан бири комбинатдаги асосий ишлабчидариш иттиҳослаштирилганли-ми бўлди. Илгари тикучлик цехида хил-ма-хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш эди. Ҳозир бу цехда фақат планич ишлаб чи-қарилади. Бу аса ишчиларнинг бир турдаги маҳсулотнинг ишлаб чиқариш технология-сини пухта ўрганиб олишларига, ўзлари

ишлаётган агрегатнинг морохига тушуниб, ундан унумли фойдаланишларига тўла им-коният берди. Бир хилдаги иш процес-ларининг тақдорланлиши шу профессини их-чамлаштириш ва тақомиллаштириш меҳнат унумдорлигини оширишга катта ёрдам бе-рмоқда. Масалан, тикучи ўртоқ Мухамедова илгари бир сменанинг ўзида бирнеча хил ишни бажарар эди. Бу унинг бир иш процес-сини пухта ўрганиб олишига имкон бермас эди. Шунинг учун ҳам унинг меҳ-нат унуми анча паст эди. Ҳозир у, планич тайёрлашнинг бир иш процессини бажар-ди. Бу процессини тақдорлаш натижада ишнинг кўзини жуза яхши билиб олади. Ҳар сафар иш су'ратини тобора тезлашиб боради, иш маданияти ва техникасини ах-ши еталабди олаётганлиги натижада меҳ-нат унумдорлиги ҳам ортиб бормоқда. Ил-гари нормани бирйрим баробар бажариб келган бўлса, ҳозир деярли икки ярм бар-обар ошириб бажармоқда. Бундай иттиҳос-ларни қўллаб келтириш мумкин.

Тажриба ишлабчидаришда меҳнат унум-дорлигини ошириш резервлари бениҳоя кўп ва у, хилма-хил аҳвалини кўрсатади. Меҳнат унумдорлигини ошириш-ишлабчи-дариладиган ҳарбир маҳсулотга сарф бўла-диган меҳнатни қисқартириш демакдир. Меҳнат унумдорлигини ошириш ишчи кўч-ларини тежаз блан бирга, моддий ресурс-ларини ҳам тежаз сарфлаш демакдир. Шун-дай экан, меҳнат унумдорлигини ошириш-мавжуд ишчи кучларидан, асоб-ускуна-лардан унумли фойдаланишга ва моддий ресурсларни тежаз-тергаб сарфлашга бо-ғлиқдир. Шундай қилиб, меҳнат унумдорли-гини ошириш маҳсулотнинг таънариҳини қоплайдиган барча ҳаражатларни қамати-ришга катта ёрдам беради. Бу аса ҳарбир корхонанинг ҳўзалик ҳисобига ўтиб иш-лашини та'минловчи омиллардан биридир.

Биз коллективнинг бутун кучини со-циалистик мусобақани анда кучайтириш-га, мавжуд резерв ва ресурслардан тўла фойдаланиб, меҳнат унумдорлигини тобора оширишга сафарбар қиламиз.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 29 СЕНТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

М А' Л У М О Т
(процент ҳисобида)

Районларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан	Районларнинг номи	бир кунда	мавсум бошидан
Оҳангарон	2,18	42,34	Верхне-волинск	1,53	26,81
Пискент	2,10	39,38	Янгийўл	1,61	26,49
Оржоникидзе	2,11	34,65	Октябрь	1,89	26,42
Ўртасарой	2,19	31,78	Сирдарё	1,74	26,00
Ховос	1,01	31,24	Оқдўғрон	1,74	25,78
Мирзачўл	2,03	30,57	Чиноз	1,39	25,37
Юкореичирчиқ	1,91	29,93	Калинин	1,58	23,03
Бўка	1,92	29,87	Бекобод	1,38	21,75
Ўртачирчиқ	1,67	28,08	Боёвут	1,30	19,64
Гулистон	1,92	27,14	Қўйичирчиқ	1,86	18,20

„Узбексельмаш“ заводи коллективи олтинчи бешйиллик режаларини муҳокама қилмоқда

Нормани бажармайдиган бир киши ҳам қолмасин

Ғ. ҒАЙИЗОВ,

1-нчи механика цехининг участка мастери

Олтинчи бешйиллик планда заводимиз олдинги қўйилган вазифаларнинг тўла бажарилиши кўп жиҳатдан мастерларга боғлиқдир, чунки мастер бевосита ишчилар билан бирга ишлабди, уларни ўз нормаларини тўла ва ошириб бажаришга сафарбар қилади. Биронта участкада ишлабчиқаришга янгилик жорий қилинган бўлса, албатта унда мастер қатнашади.

Ишлабчиқариш топшириқларини қўйилганлик бажариш учун участкада меҳнатни ташкил этишга алоҳида эътибор бериш керак. Илгори ишчиларнинг бой тажрибаларини участка коллективига ўрнатишга кенг омаллаштирилди, айниқса ишлабчиқаришга янги келган ёш ишчиларга ҳам хўш келиш мастернинг доимо диққат-эътиборида туриши керак.

Биз ҳар уч кунда ишлабчиқариш кенгаши ўтказамиз. Бунда ўтган учунлиққа қилинган ишларга яқин асаслади, йўл қўйилган камчиликлар ахшиллаб ўрганилади, уларни тўлатиш юзасидан конкрет таъбирлар белгиланади. Шундан сўнг мен коллективга набағлатиш учунлиқда қандай ишлар қилиниши доимий ҳақида таъбир бераман. Ҳарбир ишчида конкрет ваъдалар топширибман. Иш завомида аса участкани доимо айланиб юриб, ҳарбир ишчининг топшириқини қандай бажарганини кузатаман. Шу сабабли ҳозир участкада емена топшириқини бажармайдиган битта ҳам ишчи йўқ. Коллективимизнинг ҳамжиҳатлиги билан ишларни янада яхшироқ равишда бажаришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Қоғоз, совхоз ва МТСлар йил сани янги техника билан тобора кўпроқ таъминланмоқдалар.

Оманинг активлигини оширамиз

Л. СТОРОЖИК,

5-нчи механика цехининг бошлиғи

Мен ишлабчиқаришда 25 йилдан бери ишлаб келаман. Лекин шу вақтгача ишчиларнинг бундай активлиги, ижодий таъаббусдорлиги ўсганлигини кўрмаган эдим.

Заводимизнинг ҳарбир олдий ишчиси, инженер-техник хозир корхонани янада юксалтиришга иккинчи беришга рационал усулларни ишлаб чиқиш, уларни амалга ошириш учун астойдил курашмоқда.

Мен яқинда Украинанинг бир қанча корхоналарга бўлиб, улардаги янги техника ва илгори технология билан қисман танишдим. Шунанг эътибор билан керакки, заводимизда ишлабчиқариш процессларини механизациялаш даражаси мамлакатдаги илгори корхоналарники даражасидан анча паст. Қўйилган ишлар ҳам қўйи кучи бўлиши билан бажарилади. Пех ва участкалардан ишдан чиққан ва эскирган асбоб-ускуналар бор. Мавжуд резервлардан қўйилганлик фойдаланилмастир.

Корхонага қайтарилган бир қанча асбоб-ускуналар аризонлик сабабларга кўра шу вақтгача ўрнатилмаган. Олтинчи бешйиллик мубойида заводимизда маҳсулот ишлаб чиқаришни кескин равишда кўпайтириш кўзда тутилди. Шу сабабли бутун коллективнинг активлигини ҳар қандай ҳолда ошириш, меҳнат натижасини мустаҳкамлаш зарур. Биз ишлабчиқаришнинг механизациялаш даражасини ошириш учун рационаллик ва илгорилик ҳисобидан ҳар қандай чинакани олмавий тўр олдириш, меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш.

Завод амбласи билан бир қанча селкалар, чангалик-пурақичлар ва бошқа хил қишлоқ хўжалик машиналарини ҳаммакатимиздаги деярли ҳамма шахта етиштиручи районларда учратиш мумкин. Фиктор машиналар социалистик қишлоқ хўжалигини учун иш унуви юқори бўлган, илгори аротехника талабларига тўла жавоб бериши машиналарини тобора кўпроқ ишлаб чиқариш мақсадида қўйилганлик меҳнат қилмоқдалар. Шу билан бирга, социалистик қишлоқ хўжалиги томонидан қўйилганлик янги талаблар асосида таъминланган янги-янги машиналар ишлаб чиқариш ўзлаштирилмоқда. Масалан, биринчи ўтган йилнинг ўзига СКГХ—4 маркали чигитни квадрат-уялаб асбоб селка ва шунга ўхшаш 6 хил янги машина ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Завод ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник хозир социалистик қишлоқ хўжалигини кескин суратда ривожлантириш ҳақидаги КПСС Марказий Комитети Илгориликнинг қарорларини мубоффақият билан амалга ошириш учун бошланган умумхалқ курашига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Пахтакорларнинг меҳнатини енгиллаштириш ва ақилларни парваршишни комплекс механизациялаш иккинчи бериш механизатор ишлаб чиқаришнинг кўпайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Жумладан, корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш бу йил 1953 йилдан даражага инебатан 212,7 процентга ошди.

Машинасозлар саноат хозирларининг Бутуниттифоқ кенгаши ва КПСС Марказий Комитетининг йўл-йўлдан сўнг ўтган вақт мубойида ишлабчиқариш процессларини механизациялаш, янги техника ва илгори технологияни жорий қилиш билан янги техникаларнинг жорий қилиш юзасидан бир қанча тадбирларни амалга оширилди. СКГХ—4 маркали селкаларнинг янги процессини ташлаштириш мақсадида йилгуну конвейер, бўш ва куриш аргети қурилди ва ишга туширилди, шунингдек қулов технологияни таъминлаштириш ва қўйилмааларнинг сифатини яхшилашга қаратилган бир қанча муҳим тадбирлар амалга оширилди. Қўйилганлик

Суратда: завод коллективи корхонанинг олтинчи-бешйиллик планини муҳокама қилмоқда. Трибунада 7-нчи цех боши Жаббор Шабурхонов нутқ сўзламоқда.

Қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаш учун

Партия ва ҳукумат

мамлакатимизда хил

хўжалигини, шу жумладан социалистик

қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Қоғоз, совхоз ва МТСлар йил сани

янги техника билан тобора кўпроқ таъминланмоқдалар.

Заводимиз олдига даставвал нахтакчилик

ва бошқа қишлоқ хўжалик асбобларини етиштиришнинг комплекс механизациялаш соҳасида катта вазифалар туртипти. Коллективимиз КПСС Марказий Комитети йўл-йўлдан Илгориликнинг социалистик саноатини янада ривожлантириш тўғрисида қарорини амалга ошириш учун курашиб, бирмунча мубоффақиятларни қўлга киритди.

Броқ, бу даставвал мубоффақиятлар бизни мутлақо қаноатлантирмайди. Коллективимиз олдига олтинчи бешйиллик мубойида жуда катта вазифалар туртипти. Биз мавжуд ишлабчиқариш майдонлари ва асбоб-ускуналардан тўла ҳамма унуви фойдаланиш, шунингдек айрим цехларни кенгайтириш, реконструкция қилиш орқали маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг кескин равишда оширилиши керак. Жумладан, 1956 йилга янги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1955 йилга инебатан 49 процент ошди. Олтинчи бешйилликнинг охирига йилга, яъни 1960 йилга янги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми қанчалик инебатан икки баравардан ҳам кўпроқ ортиши керак.

Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпайтириш билан бирга, олтинчи бешйиллик мубойида бир қанча янги машиналар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Жумладан, бир йўлда селка қаторга квадрат-уялаб чигит асбоб селка, қўйилганлик чинака қишлоқ машина ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Олдинкига қўйилган бу гўя катта вазифаларнинг мубоффақият билан бажарилиш учун даставвал меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш талаб қилинади. Олтинчи бешйиллик мубойида меҳнат унумдорлигини 68,6 процент ошириш кўзда тутилди. Бунинг учун янги техника ва илгори технологияни ишлабчиқаришга жорий қилиш, илгори корхона

В. СТИКАЙЛО,

завод директори

наларнинг ва ишлаб

чиқариш новаторла-

рининг бой тажрибаларини коллектив ўр-

тасида кенг омаллаштириш керак.

Корхонанинг олтинчи бешйиллик план

проекти цех ва участкаларда муҳокама

қилинган йилда ишчилар ва инженер-

техник хозирлар томонидан жуда кўп та-

қабиллар туртипти. Ана шу тақабиллар асосида

келгуси бешйилликда олдинкига қўйил-

ган вазифаларни мубоффақият билан бажари-

лишга имкон бериш қатор тақабиллик-тех-

никанинг тақабиллар белгилаб чиқилди. Айниқса технология процессларини та-

компллаштириш, прогрессив иш усулларини

кенг жорий қилишга алоҳида эътибор

берилди.

Завод конструкторлари олдига ҳам кат-

та вазифалар туртипти. Улар мавжуд ма-

шиналар конструкторларини тобора таъ-

минлаштирилди, янги, иш унуви юқори

бўлган машиналар конструкторларини

латишлари керак. Шунга эришмоқ кера-

раки, ҳарбир машина конструктори

ҳар қандай пухта йўл билан ишлаб чиқари-

лишга эришмоқ керак.

Пех бешйилликда, участка мастерлари

белгилаш тадбирларини ижролик билан

амалга ошириш учун астойдил ҳар қандай

қилишлари керак. Улар ишлабчиқариш

нинг энг муҳим масалаларини муҳокама

қилишга бағишланган кенгашиларнинг вақти-

вақтида ўтказиб туриш, оғир иш процесс-

ларини, айниқса қўл билан бажариладиган

ишларни комплекс механизациялаш, иш-

лабчиқариш маданиятини ошириш, мавжуд

асбоб-ускуналардан рационал фойдаланиш

ва бошқа масалаларга жиддий эътибор

берилари керак.

Коллективимиз олдига қўйилган вазифа-

ларнинг парраф билан бажариш учун бизда

ҳамма имкониятлар бор. Шубҳа йўқки, за-

во ишчилари, инженер-техник хозирлар

ва хизматчилари КПСС Марказий Ко-

митети йўл-йўлдан Илгорилик белгилаб бери-

лиш тадбирларини амалга ошириш тўғрисида

олтинчи бешйилликда янги мубоффақият-

ларга эришмоқ керак.

Юксалишда

таъбирлар штамповка усулида тайёрлашга

ўтилди.

Ишлабчиқаришнинг ташкил этиш, иш

маданиятини ошириш соҳасида ҳам бир-

мунча ишлар қилинди. Илгори заводнинг

3 та цехи селкаларнинг деталларини

механик ишлар билан банд эди. Ҳозир бу

ишларнинг ҳаммаси битта цехнинг ўзига

бағишланган. Пех ва участкаларга янги,

иш унуви юқори бўлган станоклар ўрна-

тилди. Рационализатор ва илгориликлар

мавжуд ишлабчиқариш майдонидан маҳсу-

лот олишни кўпайтириш, уларнинг сифа-

тини яхшилаш, таъ-

наришни камайтириш

га қаратилган кўп-

лаб тақабилларни

қилишлари керак. Натияжада

деталлар тайёрлаш

технологияси яхши-

ланди, уларнинг

конструкторларини со-

циализациялаш, маши-

налар тайёрлашга сар-

фаланган меҳнат ка-

майдиди.

Машинасозлар о-

лдига олтинчи беш-

йилликда маҳсулот

ишлаб чиқаришнинг кў-

пайтириш, янги ма-

шиналар ишлаб чи-

қаришнинг ўзлашти-

инженер-техник хозирлар ва хизматчи-

ларнинг кенг иштирокида қизиб муҳока-

ма қилинди. Унда шу вақтгача қилинган

ишларга яқин асаслади, набағлатиш жуда

катта вазифаларни мубоффақият билан

амалга ошириш имконини бериш муҳим

тадбирлар белгилаб чиқилди. Муҳокама

сўзга чиқаришнинг ҳаммаси бир оғза-

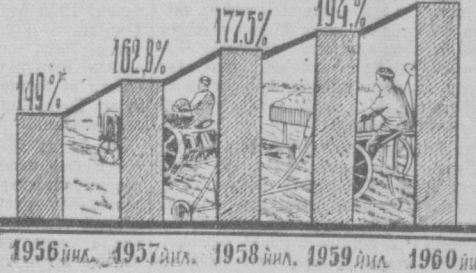
дан.

— Қилинган ишлар, эришилган кў-

рсаткичлар кечати куннинг юксак талаблар-

ига қўйилди. — Ишлабчиқариш-

ни механизациялаш даражаси, ҳозирги иш

сур'ати эртаги куннинг юксак талаблар-

ига жавоб берилади.

Ишчилар ва инженер-техник хозирлар

совет кишиларига ҳос дидалик билан мав-

жуд камчиликларини очиб тақабиллар,

уларни тўлатиш юзасидан ўзларининг кон-

крет тақабилларини қилишлари. У кор-

хонанинг ҳақиқий хўжалигини еканлигини

сезиш ҳисси ҳарбир ишчи, ҳарбир раҳбар

хизматчи ва оғзадан оғзага ҳақида кў-

роқ жоқ кўйдиришни талаб қилмоқда. Кол-

СССР Олий Совети делегациясининг Югославияга бориши тўғрисида

Югославия Иттифоқ Халқ Скупштини раис Уроқ Мама Йендичининг СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раиси А. П. Волков ва СССР Олий Совети Миллатлар Совети Раиси В. Т. Ладице номига юборган хатда Югославия Иттифоқ Халқ Скупштинининг делегациясини Совет Иттифоқда самими-ят ва эътибор билан қабул қилиб олинганлиги учун ташаккур билдирилди, шунингдек Иттифоқ Халқ Скупштинининг номидан СССР Олий Совети делегациясини Югославия-ни келиб кўриш деб тақабил қилинган.

Сўнгра хатда бундай дейилди: делегация Югославияда бўлган вақтида Югославия Иттифоқ Халқ Скупштинининг меҳмони бўлади ва Федерациянинг барча халқ республикаларида турмуш шароити билан, шунингдек иттифоқ тўғрисида ва муассасалар билан танишмоғи учун имконият берилади.

Уроқ М. Пьязе хатининг охирида СССР Олий Совети делегациясининг Югославия-га келиши Совет Иттифоқда билан Югославия ўртасидати дўстона муносабатларини янада ривожлантириш учун анча фойда келтирилади, деб қатъий ишонч билдирган.

Иттифоқ Совети Раиси А. П. Волков ва Миллатлар Совети Раиси В. Т. Ладице Уроқ М. Пьязега хат юбордилар. Хатда бундай дейилди:

«Биз Сизнинг СССР Олий Совети делегациясини Югославияни бориб кўришга тақабил қилиб юборган хатинини олдик.

Сизга бу тақабилнинг учун СССР Олий Совети номидан ташаккур билдирилди ва унинг маъмурият билан қабул қилинди.

СССР Олий Совети делегациясининг Югославияда бўлиш муддатлари тўғрисида, шунингдек делегация аъзоларининг сони тўғрисидаги Сизнинг тақабилларининг билар учун ташаккур билдирилди.

Чуқур ишонч билдириб айтишмоқчи, Югославия Федератив Халқ Республикасининг Иттифоқ Халқ Скупштинининг делегациясининг Совет Иттифоқда келиб кетганлиги сизга СССР Олий Совети делегациясининг ҳам Югославия Федератив Халқ Республикасининг бориш мақсадларини ўрнатилган дўстона ва ҳар қандай ҳамкорликни янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга ёрдам беради.

СССР Олий Советининг Югославияга бориш делегациясини қўйилганлиги сўзлаш тақабиллади: делегация раҳбари — СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков, делегация аъзолари — СССР Олий Советининг Депутатлари Н. Е. Ахматович, В. С. Балакина, П. В. Биков, А. Ф. Гармашев, Н. Т. Гришин, А. Л. Гуляев, Н. К. Замчевский, О. Н. Ивашченко, А. Е. Корнейчук, И. М. Кратенко, Н. Ф. Лискин, Я. В. Пейве, Н. Э. Промушнин, М. Султонов, Е. А. Фурцева, А. Н. Шеленин.

Делегация 3 октябрда Белградга жўнайди.

СОВЕТ ВА БРИТАНИЯ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ БИР-БИРЛАРИГА ВИЗИТ ҚИЛИШИГА ДОИР

Тўрт давлат Хукуматлари Бошчилигининг шу йил июль ойида Женевада бўлган кенгаши вақтида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин билан Буюк Британия Бош Министри Антони Иден ўртасида СССР ва Буюк Британия Ҳарбий-деңгиз флотлари кема-ларининг бир-бирига визит қилишнинг ташкил этиш тўғрисида раҳбар расмий фикр алмашув бўлган эди.

Совет Ҳарбий-деңгиз қўмондонлиги ва Британия Ахматрайтетвоси вакиллари ўртасида яқинда бўлган музокаралар натижасида шу йил Ҳарбий кема-лар группаларини айни бир вақтда бир-бирларига юбориш ҳақида келишилди.

«Александр Суворов» ва «Свердлов»

крейсери, «Соверенный», «Смолтрый», «Сметливый» ва «Снособный» деган тўртта эскадра миносера-ларидан иборат составга совет Ҳарбий кема-лари оғзадан Волтиг флотининг қўмондон А. Г. Голозов бошчилигида Англиянинг асосий Ҳарбий-деңгиз базаси Портсмутга боради ва унда 12 октябрдан 17 октябргача бўлади деб келишилди.

Шу билан бир вақтда Англиянинг «Триумф» авианоси, «Аполло» деган мино ташловчи кема ва «Дюбой», «Дипан», «Ифтейн» ва «Шеврон» эскадра миносера-ларидан иборат составга совет Ҳарбий кема-лари метрополи флотининг қўмондон адмирал Майкл Денни бошчилигида Ленинградга боради.

ФЕЛЬЕТОН

Кўрнамаклар

Тошкент шаҳрининг Чехов кўчасидаги 34-нчи қовилда тўсатдан шовқин кўтарилди. Кўчада кетганлар йўловчилар ҳам бу «ҳангома»га ҳайрон бўлиб, ичкарига ёпирилиб қиришди. «Нима

ДАВЛАТГА КУНСАЙИН КУП ПАХТА ТОПШИРИШ УЧУН КУРАШАЙЛИК!

„Боёвут“ группасидаги совхозлар пахта тайёрлашда негарафта қолмоқдалар

НИШИЛАР ТУҒРИСИДА ҒАМХУРЛИК
ҚИЛИШ — АСОСИЙ ВАЗИФА

Мирзачўл райони марказидан жануб томон бироз юрилган, чап томонга қараб кетган кўча келади. Ана шу кўча бўйлаб «Боёвут» совхозларида борилади. 4-чи «Боёвут» совхоз жойлашган қишлоқчада олиб бориш йўли сертунроқ, ўйим-чўқур бўлиб кетган. Ўзбекистон ССР Совхозлар министрининг шифоҳий буйруғи бўлиб кетган. 4-чи «Боёвут» совхоз бора чегаралаш бўйлаб 3-чи «Боёвут» совхозига бориш йўли ҳам олиқтинган ахир эҳас.

3-чи «Боёвут» совхозига етиб келганимизда кеч кириб кетмоқда эди. Йўлда ҳечким йўл. Бу ердаги қишлоқ совхоз раҳбарлари қарола эканлигини сўраганимиз, у оқатанлиб қолган сўзини қайтарди:

— Ҳозир ҳечкимни топпайсиз, ҳамма далада...

Пирим-терим қизиги тус олган шу кунларда раҳбарларнинг далада, кишилар орасида бўлиши жуда яхши. Биз раҳбарларнинг даладан келишини қаноат билан кутиб ўтирдик.

Соат 9 ларга яқинлашганда совхоз директори ўртоқ А. Кочетков кириб келди. Орадан бироз ўтган, директор кабинетига совхоз партия ташкилотининг секретари Петров, кишилар комитетининг раиси Костин ўртоқлар пайдо бўлишди. Улар ўзлар билган бўлимлардаги аҳолини бир-бирларига баён қилиб беришларидан кейин директор телефон трубкасига қўла қўлади. У совхоз коммуналдорининг телефонсизлигини ҳамма бўлимларни навбатма-навбат бериши талаб этди. Директор кабинетидан телефон аппарати ҳам ўтмай жўришга турарди.

— Алло! Алло, ўртоқ Янгитовларим! Бугун мен сизнинг бўлимингизга боришимизга сизни топпайсиз... Ҳа-ҳа, ҳечким йўқ экан. Ишчиларга иссиқ оғдат ташкил этганимиз? Негиз? Пиримш ушун маҳсулот беришмапти, дейсизми? Ойбодга тўлиб ёлтири-ку, олиб берилмаган ахир, бу сизнинг ношуғлигингиз...

Совхоз директори бўлим бошқарувчиси ўртоқ Янгитовнинг ана шундай сўзлар билан қўйди. Сўзининг охирида аргумент фалон тонна пахта топшириш, агар графикни бажармасангиз, масаланингизни ҳал қилмайди, деди-да, таъъини трубкани жўйига қўйди. Телефон трубкаси ричагга қўйилиши билан ана жўришга бошланди. Хуллас, телефонбозлик кечаси соат 12 гача давом этди.

Тун аринганда давом этаётган телефонбозлик артинга терим сўратини оширишга ёрдам беришди. Шу куннинг артинга совхоз йиллик планининг фақат 0,6 процентини амалда пахта тайёрлади.

4200 гектар пахта майдонига ага бўлган бу совхоз негарафта қолмоқда? Шунинг учунки, совхозда меҳнат унвонист, ишчилар, механикларнинг тўғрисида етарли ғамхўрлик қилинмаганди йўқ. Ишчилар дам олиш ва овқатланиш учун уйларида боришга мажбур қўлгаётганликлари сабабли куннинг иккинчи ярмида биринчи ярмида

гига қараганда анча кам пахта тайёрлашди. Пахтани қуритиш, далада ишлаётган термичиларнинг пахтасини ташкил олиш ишлари ёмон ўштарилганлиги учун совхоз бутун терилган пахтанинг асосий қисмини шу куннинг ўзидан пунктка топшира олмайди.

Далага бораётган ишчилар шунингдани ҳам бўлган пахтани терилари ташкил бир ҳол. Агар ана шу пахта яхши сувалган қишлоқларга дарҳол олиб чиқилмаса, уни тез қуритиб бўлмайди. Вақоланки ишчилар етказилган пахтани рўпара қилган жойга—ариқча ва уватларга ҳам тўшлаб кетмоқдалар. Шунинг аралаш пахта еригиз наҳсини олиб, анча ҳў бўлиб қолаётди. Совхоз раҳбарлари бу воқеани ҳар кун бирнеча мартадан қўриб турадилар, лекин кечқурун тонналар пахтанинг қабзу пунктидан қайтариб юборилганлиги тўғрисидаги маълумоти шундан, тажаниб бўлдилар, қўйишдилар. Аммо бу қўйишлар, тажаниб бўлишларнинг сўздалаги рақамларни оширишга заррача ҳам фойдаси тегмаётди.

Совхознинг раҳбарлари ҳозирги иш усулларидан воз кечинилари, телефонбозликдан амалий ишга ўтишлари, ишчиларга оғдатлаш ғамхўрлик қилишлари, улар ўртасида оғдатлаш ишларини кучайтириб юборишлари, терилган пахтани қуритишга алоҳида аҳамият беришлари зарур.

ЭРКАНЛАР ХОТИН-ҚИЗЛАРДАН НАМ ПАХТА ТЕРАЕТИР

3-чи «Боёвут» совхозидан 2-чи «Боёвут» совхозига етиб келганимизда совхоз директори В. Гусаров ўз кабинетига йўл қўйишнинг ҳолини билан гап-лашиб ўтирдик. Директор кичик ва катта йўлларнинг ниҳоят ёмон аҳолига тушиб қолганлиги, бу эса ҳозирги қизиги кунларда салбий таъсир қўрсатаётганлиги тўғрисида гапириб, СМВ-нинг бошлиғи Г. Х. Васановдан йўлларни тезроқ тузатиб беришни талаб қилди.

Сўхбат тугагач, ўртоқ В. Гусаров бизни совхоздаги аҳоли билан таништирди.

Совхознинг ўртоқ Раҳмонов раҳбарлик қилаётган 3-чи бўлимида меҳнат интизоми анча бўшашиб кетган, бу ерда илгорлар тажрибаси кенг оммалаштирилмайдиган, кишилар тўғрисида ғамхўрлик қилинмайдиган. Шунинг учун ҳам ҳарбир киши терилган пахта нормаларидан анча кам. Бўлим парторги Зариф Обидов газетда, журналларда ўқиб бериб, «Жанговар варада» ҳақида деворий газетда чиқаришнинг ташкил қилиш ўқида тургани, терим бошланганда кейин биз бўлимдаги аҳоли билан чуқуროқ танишишди. Искандар Ҳамроқулов бир кун

Биз ўртоқ Раҳмоновдан эркаклар қанча ва хотин-қизлар қанча пахта тайёрлаганини сўрадик. У, бизнинг саволимизга маъноли қилиб қўйган, жавоб берди:

—Қизик гапни айтсанлар. Эркаклар теримда яхши ишлашолмайди. Шундай бўлса ҳам ёмон эмас, улар 35 килограмдан пахта териб беришмапти, хотин-қизларимиз эса ўртача 60—70 килограмдан пахта теришди.

Ўртоқ Раҳмоновнинг ана шу жавобидан кейин биз бўлимдаги аҳоли билан чуқуროқ танишишди. Искандар Ҳамроқулов бир кун

да 120—130 килограмдан пахта терилди. Бошда эркакларнинг эса иш унвониста пахта, чунки бўлим бошқарувчиси ҳам, парторги ҳам, бригада ва ағени бошқарувчиси ҳам эркаклардан яхшироқ меҳнат қилишни қатъий талаб этишардилар. Агар Искандар Ҳамроқулов сизга термичилар тажрибаси кенг оммалаштирилганда эди, ушундай-юқундай бир кунда 30—35 килограмдан пахта тайёрлаш азамат йигитлар хотин-қизларга етиб олган, ҳатто улардан ўзиб кетган ҳам бўларди.

2-чи «Боёвут» совхозига графикда белгиланган кишиларнинг теримга чиқмаётганлиги, меҳнат унвонистининг пахтага тўғайли ҳар кун графикда қўрсатилгандан анча кам пахта топширишарди.

Совхознинг айрим бўлим бошқарувчилари графикнинг бажаришмаслигида пахтанинг ахши очилмаётганлигини сабаб қилиб қўрсатмоқдалар. Сентябрь тугаб, октябрь ойи бошланганда бир паллада пахтанинг очилмаётганлиги тўғрисида шикоят қилиш қўйилиб бер қолди. 4-чи бўлимининг бошқарувчиси Ёқуб Умаров ана шундай шикоят қилушлар қаторига кирди. Ҳозир унинг бўлими жуда кам пахта топшираётган бўлса ҳам, ўртоқ Умаров ташкилланмаётди. 521 гектар пахта майдонига ага бўлган ана шу катта бўлимда пахта тайёрлаш сўратининг пахтага совхозга ҳам салбий таъсир қўрсатмоқда.

2-чи «Боёвут» совхозига терим сўратини кучайтириш учун барча шикоятлар бор. Гап ана шу шикоятлардан тўла ва унвониста бўлганлигида, ишга ариқли барча кишиларни далага чиқаришда, эркакларнинг ҳам хотин-қизлар билан барабар меҳнат қилиши ва кўп пахта терилишига оғиринишга қолган.

Боёвут районида тўртта «Боёвут» совхоз бор. Бу совхозларнинг ҳаммаси ҳам бир кунда топшираётган пахталари жиҳатидан райондаги қолхозлардан анча оғдат қолмоқдалар.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари совхоз директорлари ҳамда партия ташкилотларининг секретарлари, партия нобатда талабчанлиги оширишлари, совхозларни пахта тайёрлаш соҳасидаги қолонидан чиқариш учун курашишлари керак. Ўзбекистон ССР Совхозлар министри (Министри ўртоқ Жаидов) «Боёвут» группасидаги совхозлардаги етказилганлигини сабабларини чуқур ўрганиб, пахта тайёрлаш сўратини жасадни ошириш учун шикоятчи чора қўриши керак.

С. МАХНАМОВ,

Н. ЗГАНАЗАРОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус муҳбирлари.

Шу кунларда Қумовул пахта тайёрлаш пунктида иш қизиги бормоқда. Сўратда: пахта қабул қилиш вақти. (Чандан ўнгга) Қабул қилувчи Р. Мирзасунов, тоғоварид Т. Мирзалиев ва «Поларная звезда» қолхозининг вакили Б. Эрзааров ўртоқлар пахтанинг сифатини текшириб қўрмоқдалар.

В. Салов фотоси.

14 та машина блан пахта терилмоқда

Октябрь районидаги Киров номи қолхозда машина блан пахта териш ишлари омманий равишда бошланиб кетди. Мусо-бақалаш механик-ҳайдовчилардан Павел Иванов ва П. Давришев ўртоқлар қолхозда биринчи бўлиб пахтани машина блан терилиши бошладилар. Мавсумда қамла 80 тоннадан пахта териб бериш мажбурлигини олган бу илгорлар дастлабки кундаёқ анча яхши натижаларни қўлга киритдилар. Масалан, П. Давришев биринчи кунда 3300 килограмм, Павел Иванов 2700 килограмм пахта тердилар. Булар иш кунидан ва терим агрегатидан унвониста бўлишлари, кейинги кунларда янада кўпроқ пахта терилишга эришардилар. Ҳозир механик-ҳайдовчилардан Отаҳон Саидов, Николай Железнов ва бошқалар, шунингдек СХС—1,2 терим агрегати механик-ҳайдовчиси Балабек Узмиров ҳам машина блан пахта терилишга киришдилар.

Ўртоқ Узмиров ўтган йил ўзининг бу янги маҳсулоти машина блан 108 тонна пахта терган эди, у, бу йил 150 тонна пахта териб бериш учун курашаётди. Шундай қилиб, ҳозир Киров номи қолхоз далаларида 14 агрегат пахта тайёрлаётди. Бу агрегатларнинг механик-ҳайдовчилари бу йил 1,5 минг тонна пахта териб беришга аҳд қилганлар.

М. ХАРИТОНОВ.

Намунали болалар боқчаси

«Онанинг қўлига бола» деган ҳаққа мақоли бор. Ҳақиқатан ҳам бола учун она, энг яхши ғамхўр, меҳрибон киши. Бола туғилганда онада олам-олам меҳр ва муҳаббат пайдо бўлади. Оналар ўз гўдакларини ана шу чексиз меҳр, муҳаббат билан тарбиялайдилар. Лекин болани тарбиялашда фақат онанинг муҳаббатига қийосим? Аз-батта йўқ. Бизнинг социалистик мамлакатимизда болаларнинг тарбияси унвониста меҳнат ишга айланди. Шунинг учун ҳам совет аёллари ёш болалар, бўлашақ қарамай эркин меҳнат қилдилар, фирмован ҳаёт кечирдилар. Бунинг учун ҳамма партиялар мавжуд. Истаган қорқона, қолхоз ва совхозларда жуда кўп боқча ва аёллар ишлаб турибди.

Биз, Янгитўра районидаги Сталин номи қолхозда болалар тарбияси қандай йўлга қўйилганлиги билан танишдик. Биз, қолхознинг ёрдамчи бухгалтери Шарипов, боқча муҳриси Малика оналар билан қолхознинг марказий боқчасига, худди шундай оғдат бирдари кириб бордин.

Бизнинг кичик группа тарбиячилари Маъсунова блан Махбуба кутуб олтиди. Махбуба еттижасан 3 та ошпоқ халатда олиб бизга узатар экан:

—Кечирасиз, меҳмонлар, бизда қонда шундай,—деб қўйди у. Халатларни кийиб, болалар ўйнайдиган жатта залга кирдик. Брут, меҳмонлар билан шинаминга безатилган хона. Ишқаларда болаларнинг 2—3 жуфт қийилари таҳлил қилиб турибди.

Катта группа тарбиячиси Шахринска она деворга ослган, чиройли гуллар тизилган катта материалдан аслаган катта-чалардан болаларнинг салфетчаларини, қўлга дастлаб олмақда эди. У, болаларнинг поилари ёзилган салфетчаларини санаб, овқатланиш хонасига олиб чиқиб кетди. Залининг бўйлаб поли устига жатта қип-қизил, чўчқаси тилан тўшланган.

Залидан ўтиб, болалар ухлайдиган хонага кирдик. Озода, шинам қилиб безатилган бу 2 та хонада 37 та юмшоқ, пружинали койкалар қўйилган. Койкачалар ўнгга қилиб қилиб тикланган қўрпачалар, ёстиқлар, ошпоқ простиналар блан тузатилиб қўйилган.

—Худди санаторияларигадай,—деб қўйди шерикимиз, Шарипов.

Санаториядан нимаси кам? —этироз билдириб муҳри, —ақинда ана у янги бинога кўчиб кетганимиз, унда бундан ҳам яхшироқ бўлади. Бу ерда соғлом болалардан алоҳида жойда тарбиялаш лозими бўлган вақтинча енгил масал бўлган болаларнинг тарбиялангани. Ахир у болаларнинг ҳам оналари далага кўчиб ишлайдиган, болаларга яхши қарайди,—сўзидан давом этди, у,—бунинг учун қолхоз правленеиси

Пахтакор қўшиғи

Кел сезим, кезайлик кенг дала бўйлаб
Шеърин шу далада туғилган—ўссин
Шу бепоён ўлка, дала илҳами —
Янги қўшиқ бўлиб қўқларни қучсини.

Қўшиқлар беҳисоб, жуда соз қўшиқ,
Шулларга бўзосин шеърин омухта.
Пахтакор деҳқоннинг меҳнати наби
Иши, салобати бўлосин пухта.

Далада меҳнатнинг қизиган чоғи...
Узоқ кун хансираб қўёш ўтади.
Термич қизларнинг қизиги ишиндан
Ўзидек улугвор ҳосил кутади.

Ястаниб ётганда чексиз пахтазор,
Оқдорли тоғларнинг ҳуснини кўрдим.
Оққўшлар галаси қўниб беозор,—
Турганида куннинг ўзини кўрдим.

Хирмон кўтаришнинг фурсати етди,
Эндиги теримнинг замани меҳнат
Кел дўстим, қўшиқни баралла айтиб,
Ҳосилин тейралик ҳар дам ғанимат.

Мамон ГАНН.

Қардошлар қолхозида

(ЭКСКУРСАНТ БЛОКНОТИДАН)

Машинамиз Ока дарёси бўйига етиб бориб. Бу ернинг халоси жуда ёқимли. Дарёдан майин шайбада олиб, кишиларга алақандай ёқимли туйғуларни қитқалайди, унга ором бахш этади.

—Ана шу дарёнинг нариги қирғоғида, ҳудуд кўринадиган қишлоқ, Сиз Виставкада экзонатларини кўрган машҳур Сталин номи қолхоз қишлоғи бўлади, деб тушинириш бизга экскурсовед Аҳмедов.

Бу қолхознинг машҳур мол боқарлар ва сўт соғувчиларнинг донги бутун мамлакатга кетган. Бу ерда илгор тажрибани ўрганиш учун Белоруссиядан, Карелиядан, Узоқ Шардан, қўйинчи мамлакатимизнинг ҳамма томонлардан чорвадорлар келди туради. Сталин номи қолхозини ҳам Бутунитиёқ қишлоқ хўжалиқ Виставкасининг бир филиали бўлиб қолган ҳеса бўлади.

Ўзбекистон республикасида қолган бир группа пахтакорлар Бутунитиёқ қишлоқ хўжалиқ Виставкасида Москва област Лукович районидаги Сталин номи қолхозининг ақойиб муфассалларини кўрсатиш экзонатларини, вама маълумотларни кўрсатилган кейин бу қолхозни бориб қўришга, унинг чорвачилик соҳасидаги тажрибасини ўрганишга, ўз тажрибаларини бўлиб ўртоқлашга қарор қилдилар. Мама улар кўришнинг ороу қилган машҳур қолхозга етиб келдилар.

Бизни правленеи олдида қолхознинг бош зоотехники, Социалистик Меҳнат Қарамон Вера Ивановна Валестен кутуб олди. Биз ҳали правленеига кириб улгурганимизда йўқ эди, қолхоз раиси Федор Степанович Генералов ҳам кириб келди. У, биз билан савимий кўришди.

—Серкўш Ўзбекистон пахтакорларини ўз қолхозига кўриш билан беҳал хурсандман,—деди Федор Степанович.—Биз ўзбек пахтакорлари билан илгаридан оғнатимиз.

Федор Степанович шунинг-шунинг сўз устидаги алоҳида олиб, бизга бир сўратни кўрсатди. Бу сўрат Сирларё районидаги «Ҳақиқат» қолхозининг раиси, устартпартиялик Марказий Комитети январь

пахтакор Назира Йўлдошеваники эди. Федор Степанович Назира Йўлдошева билан бирга СССР қишлоқ хўжалиқ делегацияси составида Варшавага бориб келганликлари хабар қилиб берди.

Федор Степанович Генералов тажрибали, ташаббускор, ташкилотчи, ишнинг кўзини билдирган раислардан. У, бизга қолхозда қандай қилиб чорвачилик маҳсулдорлигини ошираётганликлари, муштакам ех-халас базасини ажуғда келтириётганликлари сўзлаб берди.

Федор Степанович раислик қилаётган Сталин номи қолхоз Москва областининг байақат миллионер қолхозларидан бири. Ҳозир бу қолхоз фермасида 700 бот янги сўт қора мол бор. «Осфрис» сўти молларга қисбатан анча маҳсулдор бўлган бу янги сўт қора молларни улар «қирқоқ» сўти қорамоллар деб атайдилар. Қолхоз ва совхозларини чорвадорлари совет зоотехникаси таълимотларидан фойдаланиб, жойлардаги маҳаллий моллар зотиини яхшилаш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасида катта ютуқларга эришмоқдалар. «Присос» сўти моллар ҳам Россия паровитидан маҳаллий сўтиларни яхшилаш натижасида чиқаришган янги сўтир.

Қолхоз чорва моллари маҳсулдорлигини йилдан-йилга ошириш учун курашмоқда. Бу йилнинг ўн ой ичидан фермадаги 400 сўти сўтининг қарбидан 4040 килограмдан сўт олиди. Шунинг учун қолхоз ўзининг перспектив планида 1960 йилда қарбидан сўтидан 5000 килограмдан сўт олиб олишни белгиланган. Федор Степановичнинг айтишича, бу вазирида муштатидан олдин бажариш учун қолхозда барча имкониятлар мавжуд.

Федор Степанович Генералов пахтакорларни қолхознинг перспектив плани билан таништирди. Қолхознинг бу план билан имкониятларини ҳисобга олиб тузилган реал планиди. Унда чорвачиликни ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини оширишнинг барча конкрет тадбирлари белгиланган.

—Биз,—деди Федор Степанович,—

Тошкент област пахтакорлари Москва областининг Лукович районидаги Сталин номи қолхоз далаларида. Сўратда: Сталин номи қолхоз раиси Ф. С. Генералов, Тошкент област Калинин номи қолхозининг бригада бошлиғи М. Тўрақўжаев ўртоқлар.

Г. Перменев фотоси.

Плануи қарорларини амалга ошириш учун барча зарур тадбирларни кўрмоқдамиз,—деди раис.—«Кинилганин ёз гама». Биз ех-халас, сизот тайёрлаш ишларини ёз вақтида бошлаб қўямиз. Бизнинг чорвачилик ҳечқачон оч қолмаган ва оч қолмайди ҳам.

Шундан кейин ўзаро фикр олишув бўлди. Қолхоз раиси ўзбек пахтакорларига дала, чорвачилик фермаларини бориб кўришни тақлиф этди. Пахтакорлар бу тақлифни эър мамуният билан қабул қилдилар.

Мама макжажўхори қилган майдонлар.—Бу бизнинг асосий ех-халас базамиз,—деди раис.—Жўхори чорва молларининг янги яхши овлати. Бу ўсимлик мол учун ҳам ех-халас берилади. Қўнла ўриб босангиз, ало сифатли сизот бўлади. Биз ҳозирги кунларда сизотсиз ишчи бошлаб юбордик. Молларимиз бундай яхши овлати жон деб, танаси яйраб ейди.

—Сизда ўзлаштирилган ерлар борми?—деб сўради. Тошкент област Октябрь районидаги Калинин номи қолхозининг бригада бошлиғи Умарови Мухамедов.

—Агар омондаги планеталарда ўзлаш жойлар бўлса биз ўшани ҳам ўзлаштиришмоқчимиз,—деб халасанди раис. Умарови Мухамедов «Федор ага» (Генералов)дан макжажўхори етиштириш агротехникасида оид бирчанда маслаҳатлар сўради.

У, рус қолхозчиларига ўзбек қолхозчиларининг пахта блан бирга чорвачиликни юксалтиришга ҳам алоҳида эътибор бераётганликлари сўзлаб берди. Ўзбекистон қолхозлари макжажўхори ва оқжўхори экинига алоҳида эътибор беришмоқдалар. Бу йил жўхори майдони ўтган йилга қараганда 20 марта кенгайди.

Тошкент област Октябрь районидаги «Сталинчи» қолхозининг бригада бошлиғи Мансуржон Тўрақўжаев Тошкент областининг пахтакорлари тўғрисида, икки марта Социалистик Меҳнат Қарамон Ҳамроқулов Турсунқулов ва у раислик қилаётган қолхоз ишлари ҳақида сўзлаб берди.

Рус чорвадорлари Ўзбекистонда пахтачиларни ривожлантириш соҳасидаги янгиликлар билан қизиқдилар. Улар янги агротехника методларининг, ақинча квадрат улаб экин методининг Ўзбекистонда қандай таъбиқ этилаётганлиги, пахтани машина блан териш масалалари, партовка

ва сабзавотчилик, богдорчилик, қоракўчилик масалалари билан қизиқдилар.

Пахтакорлар қолхозининг сипирчилик, чўчқачилик, паровачилик фермаларини бориб қўришди. Ақинча сағирчилик фермасида қўнда боқилаётган соғин ситгилар пахтакорларини жуда қизиқтирди.

—Мама бизнинг қахрамонимиз Клавдия Михайловна Ломенова,—деди бот зоотехник Вера Ивановна.

Биз Ломенованинг расмини Бутунитиёқ қишлоқ хўжалиқ Виставкасида кўрган эдик. Биз унинг планетали расмини кўрганида бу қахрамон аёл гавалли, салобатли бўлса керак, деб ўйлаган эдик. Лекин ақла бундай бўлиб чиқмади. Клавдия Михайловна каттадан келган, ақинча, жуда ҳам сода аёл эдик.

У, бизни ўзининг ситгилари блан таништирди.

—Булар ҳозир «сайр» қилгани кетишарди,—деди. «Сайр»дан қайтганларидан сўнг ишталадилар яна ҳам очилиб, овқатланишарди.

Клавдия Михайловна ўтган йили ўзи боқабатдан 8 ситгилар қарбидан 6575 килограмдан сўт олиб олди. У, ўзининг Виставкада экзонат тариқасида қўйилган «Феона» деган ситгидан 8042 килограмм

сўт олиб олди. У, ситгиларни қўлда боқибди ўз тажрибасини батафсил сўзлаб берди.

Қолхоз зоотехники пахтакорларни сизот трайшларни блан таништирди. Рус чорвадорларининг сизотсиз соҳасидаги тажрибалари жуда ҳам қизиқарли эди.

—Мама бу ўтлардан қилинган сизотсиз ситгилар жуда севиб ейдилар,—деди. Вера Ивановна трайшдаги майин пичани кўрсатди. Сизотсизлиги унинг хили қаллай ёқимли. Ситгилар мазаси бироз пордорроқ бу сизотсиз еганларидан ишталадилар қарнай бўлиб кетди, улар кўп овқат ейди. Сўт ҳам кўпаяди, ҳам қўноқ бўлади.

Қолхоз зоотехники пахтакорларини ўз кабинетига тақлиф этди. Кабинет худди имкий текшириш институтларидаги лабораторияга ўхшайди. Кабинетда турди экзонатлар, схемалар, қартури лаборатория асбоблари бор эди.

—Биз бу ерда сўт соғувчилар, мол боқувчилар, чўчқабонқувчилар, товус фермачини ҳолиларни блан тез-тез учрашиб тураимиз,—деди зоотехника. Бу ер тажриба алмашиш, фикр олишув, билим, маълумоти олишнинг мактабиди.

Ўзбекистон пахтакорлари қолхознинг чўчқачилик, товуччилик ва паровачилик фермаларида жорий этилган зоотехник таъриблик блан танишдилар. Ҳамма нарсга жўйилди. Ҳамма

Чорва моллар рўйхатини намунали ўтказайлик

СССР Министрлар Совети Иттифоқнинг барча қишлоқ ва шаҳар жойлашларида чорва моллари ҳақма турларининг чорвачилик йили охиригача бўлган ҳолатини рўйхатга олишни Марказий статистика ботқармасига топишири.

Чорва молларини рўйхатга олиш ҳақма жойларда 1 октябрдан бошланади ва ўн кун давом этади. Моллар сони 1955 йил 1 октябр кунидagi ҳолатга қараб аниқланади. Моллар ҳайдаб боқилган айрим узок йилларда чорва рўйхати алоҳида белгиланган муддатларда бир мунча алгари ўтказилади.

Давлат, кооператив ва жамоат хўжаликларидagi ҳақма қолхозлар, қолхозчилар, ишчи-хизматчилар ва яққа деҳқон хўжаликларидagi барча тур молларининг ҳақмаси битта қолдирилмасдан рўйхатга олинади. Паррандалар эса фақат қолхозларда ҳисобга олинади.

Рўйхат 1954—55 ўйхали йилларида чорвачиликни ривожлантириш ишларини аниқлашга, КПСС Марказий Комитети сентябр Пленуми ва ундан кейинги Пленумларининг чорвачиликни ривожлантириш ва унинг мақсулдорлигини ошириш тўғрисидаги қарорларини ҳарбир район, қолхоз ва совхозда қандай бажарилаётганини аниқлашга ёрдам беради.

Областимиз қолхозлари КПСС Марказий Комитети сентябр, февраль-март Пленумлари қарорларини амалга ошириб, ўтган йил, яъни 1953 йил 1 октябрдан 1955 йил 1 сентябргача бўлган даврда чорвачиликни ривожлантиришда бирчунча муваффақиятларга эришилган. Бу даврда сигирлар сони 18,7 процент, қўчқарлар сони 18,9 процент, қорақўй қўйлар сони 11,3 процент ошди. Чорвачилик йилининг 1 ойи ичида сигирлардан соғил олинган эл. пи сут миқдори 82,2 процент, қўйда боқилган ҳарбир сигирдан соғилган сут 313 килограмм ортди.

Чорвачиликни ривожлантиришда анчагина ютуқлар бўлишига қарамастан мол туғилиши ўстиришда ва унинг мақсулдорлигини оширишда ҳали қўлғина қамчиликларимиз бор. Масалан, 1955 йилнинг ўтган ойлари давомида бирор тур мол бўлишга ҳам чорвачиликни ривожлантириш давлат плани бажарилмади. Қолғуки, чорвачилик планини бажариш учун ҳақма иш-кўнгаларга эга эдик.

Чорва рўйхатини ўтказиш ишига зоотехника, ветеринар ҳақма ташкилот, муассаса-

салар, қорхоналар ва қолхозларнинг ҳисобчи ҳодимларидан иборат мақсус ташланган мутахассислар жалб этилади. Бунга биринчи навбатда ўтган йиллар бу ишга қатнашган кишилар танлангани керак. Рўйхат ўтказишга танланган кишилар район ёки шаҳар ижроия комитетлари томонидан тасдиқ этилади.

Аҳоли ихтиёридаги моллар алоҳида, қолхоз, совхозлардаги моллар алоҳида-алоҳида рўйхатга олинади. Рўйхатга жалб этилган кишилар рўйхатга олиш давомида иш ҳақи сағаниб қолган ҳолда асосий ишлардан озод этилади.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика ботқармаси маҳаллий органлари ҳодимларини рўйхат иши билан алоқадор бўлмаган, бошқа ишларга сафарбар этиш ман қилинади. Бу тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мақсус фармойиши ва област ижроия комитетининг қарори бор. Рўйхатга жалб этилган бошқа ҳодимлар ҳам рўйхат ўтказиш даврида бошқа ишларга сафарбар этилмайди. Броқ айрим районларнинг раҳбарлари ҳукуматнинг бу тўғрисидаги қўрсатмасига тўла амақ қилмаётганлар. Масалан, Қўйчиқирқ район ижроия комитети статистика ботқармаси район институтрасидаги уч ҳодимдан иккитасини дала ишларига сафарбар этган.

Чорва молларини рўйхатга олиш давлат аҳамиятига эга бўлган тадбирдир. Шунинг учун бу тадбирни амалга оширишга давлат нуктаи назаридан қараб қараб.

Чорва моллари рўйхати тугатилгандан кейин ҳарбир қолхозда ва ҳисобга олиш участкасида рўйхатнинг аниқлиги муҳима қилиниши ва бирорта молнинг ҳам рўйхатдан четда қолмаслигини таъминлаш керак.

Ҳисобга олишнинг тўла бўлиши учун рўйхатдан кейин баъбир аҳоли ишайидан пунктлардаги ҳонадорлар контрол теширишдан ўтказилади. Контрол тешириш тугатилгани билан тешириш натижалари шу ердаги граждандар билан активлар йиғилишида муҳокама қилинади.

Бутуниттифоқ чорва рўйхати умумҳалқ ишдир. Бу ишни намунали ўтказиш учун партия, совет ва жамоат ташкилотлари, шунингдек барча граждандар актив иштирок қилишлари керак.

А. ГОСТЕВ,

Область Статистика ботқармасининг бошлиғи.

ДОСААФ ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар

ДОСААФ Марказий Комитетининг 4-чи пленуми комитет ва ревизия комиссиялари раҳбарларининг муддати тавом бўлганлиги муносабати билан район, шаҳар, округ, област, ўлка ва республика бошланғич ДОСААФ ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференциялар ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Район ва шаҳарларнинг бошланғич ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференциялар 1 октябрдан 1 декабргача, област ва республика ташкилотларида 1 декабрдан 31 декабргача ўтказилиши белгиланган. Тошкент област конференцияси 17 декабрда ўтказилади.

ДОСААФ ташкилотларида ҳисобот-сайлов кампанияси совет ҳалқининг ижодий активлигини кучайтган ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорлари қадагта талб қилинаётган, қолхоз, совхозларда пахта йиғим-терими кучайиб кетган бир вазиятда ўтказилади.

ДОСААФ Марказий Комитетининг 4-чи пленуми қарорига асосан бошланғич ташкилотларида раҳбар органларга сайлов оқиб овоз бериш йўли белгиланади. Йиғилишда ДОСААФ аъзоларининг яқинидаги ортиқ қатнашмасига қонуний деб ҳисобланади. Составида қўйи ташкилотлар бўлган ДОСААФ ташкилотларида умумий ҳисобот-сайлов йиғилишини ўтказиш учун ижтимоий бўлмаса, у ҳолда ҳисобот ва сайловлар ДОСААФ аъзоларининг заводлар, қолхозлар, ташкилот ва олий ўқу юрларининг конференцияларида ўтказилади. Бу конференцияларга делегатларни қўйи ташкилот комитетлари белгилайди. Район, шаҳар ва област конференцияларида делегатларнинг ундан икки қисми қатнашиши шарт.

ДОСААФ комитетлари ва ревизия комиссияларининг ҳисобот докладлари тегишли комитет ва ревизия комиссияларида муҳокама қилиниб тасдиқланади.

Ҳисобот ва сайловлар қўйи ташкилотларини ташкилий томондан мустақамлаш, оммавий-муҳофа ва спорт ишларининг сифатини яхшилаш, жамият аъзоларининг сонини кўпайтириш, яқин қўйи ташкилотлар тузиш, моддий-техник базаларни, аъзолар рўйхатини тартибга солиш ишлари остида ўтказилиши лозим.

Комитет составига ва қўйи ташкилот вакилларида солат, сержант ва запас офицерлардан иборат жамиятнинг практик ишда синалган, раҳбарлик қилаоладиган оммавий-муҳофа, спорт ва пропаганда ишларини қонлайтираолуши актив аъзоларини сайлаш масадага мувофиқдир.

«СОЦИАЛИСТИК ЎЗБЕКИСТОН» ЖУРНАЛИНИНГ ЯНГИ СОНИ

Ойда бир марта чиқадиган ижтимоий-сиёсий, суратли журнал «Социалистик Ўзбекистон»нинг сентябрь сони босилиб чиқди.

Журналнинг бу сонида «КПСС XX съезди шарафига» сарлавҳали бошмақола, «Совет Иттифоқда» деган релакцион мақола ва Калинин районидаги Ворошилов номи қолхонинг раиси Социалистик Меҳнат Қарамончи Ғуломмаҳмуд Абдуллаевнинг кўпроқ мақкажасури етиштириш ҳақидаги мақолаеси босилган.

Бу сонда «Анжиян нефть» бошқармасининг бош инженери Л. Петросянин «Янги йўлларда» сарлавҳали мақоласи, Д. Полинининг «Ўзбекистон павильони» фото очерки, В. Ефимовнинг «Ўзбекистон

боғчалари», биология фанлари кандидати О. Бақдониинг «Илон қақшишга қарши сирвотка», Е. Владимиронинг «Ургут тамакиси» сарлавҳали мақолаеси бор.

Журналда янги хитой адабиётининг асосий ёзуши Лу-Сининг «Кичик ҳодиса» сарлавҳали ҳикояси, Борис Климачевнинг «Бўёқчи», Ольга Марунининг «Ёлғизлик», Борис Шаринининг «Биринчи синф ўқувчиси» сарлавҳали шеърлари ва бошқа қўлғина суратли материаллар босилган. Рассом В. Евневич чизган «Далада бегона ўт қолмасин» деган плакатда яққол, бирорқат ҳайбарқалган ва ичкиликка берилиб кетган айрим шахслар ҳажв қилинади.

БМТ Бош Ассамблеясининг X сессиясида

28 сентябрь эрталабчи мажлис

НЬО-ПОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). Бош Ассамблеянинг 28 сентябрь эрталабчи яқин мажлисида умумий сиёсий дискуссия давом қилди.

Украина ССР делегациясининг бошлиғи, Украина ССР ташқи ишлар министри Л. Ф. Паламарчук биринчи бўлиб сўзга чиқди. У, БМТ Бош Ассамблеясининг X сессияси ўз ичига анча қўлай ва умид бағишлайдиган ҳалқаро вазиятда бошлаганини қай қилиб таъкирди.

Ҳалқаро кескинлигини юмшатиш ва давлатлар ўртасида ишончни мустақамлаш томон бўлган ва жуда катта аҳамиятга эга бўлган бурилиш, — деди Паламарчук, — кейинги вақтлардаги бирчунча воқеалар билан, биринчи навбатда тўрт давлат ҳукуматлари бошқарувидаги Женевадаги кенгаши билан ҳамда Осиё ва Африка мамлакатларининг Бангундаги конференцияси билан белгиланди.

«Женева руҳига» содиқ бўлиш, — деб давом қилди Паламарчук, — ҳалқаро проблемаларни тинч йўл билан ҳал қилиш йўллари кидиришда яқин йўлда тўхталиб қолмиш эмас, балки эришилган муваффақиятларини ривожлантириш демакдир. Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва ҳалқ демократияси мамлакатлари ҳалқаро вазиятини янада яхшилаш мақсидида Женева кенгашидан кейин маълум тадбирларни кўрилади. Совет Иттифоқи ўз қурулган кучларини қамайтириш тўғрисида, шунингдек чет мамлакатлар территорияларидаги ўзининг ҳарбий базаларини тутатиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Украина ССР вакили, давлатлар ўртасида чинакам ишонч ўрнатилиш йўлида ҳали қўлғина тўсиқлар ва қийинчиликлар турганини қай қилиб ўтди.

Бош Ассамблея, — деди Украина ССР делегациясининг бошлиғи, — давлатларнинг ҳалқаро кескинлигини юмшатиш йўлида сарфлаётган куч ва гайратларнинг маълумлаши ва умумий тинчлик ҳақда ҳавфсизлик манфаатлари йўлида бундай куч ва гайрат сарфлашни давом етиришга чақирини лозим. «Ҳалқаро кескинлигини янада юмшатиш ва ҳалқаро ҳамкорлигини ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» СССР делегацияси томонидан шу Ассамблеянинг қўриб чиқиши учун тақдим этилган резолюция проектида мана шу хилдаги тавалфлар бор. Бу тақдирларни Украина ССР делегацияси тўла равишда қўллаб-қувватлайди.

Паламарчук қурул-яроғларни қамайтириш, атом қурулини таққиллаш ва янги уруш ҳавфини йўқотиш масалалари устида Совет ҳукумати томонидан 10 майда ва 21 июлда тақдим этилган тақдирлар, шунингдек бошқа мамлакатлар томонидан тақдим этилган тақдирларни қўриб чиқиш гоат муҳим иш бўлади, деб таъкидлади. У айтдики, совет тақдирлари натижаида СССР, АКШ, Англия ва Франциянинг позициялари бирчунча масалаларда яқинлашди, ёки тўла равишда бир-бирига тўғри келиб қолди.

Европада коллектив ҳавфсизлигининг самарали системасини вужудга келтириш, — деди сўнгра Украина ССР делегациясининг бошлиғи, — қурул-яроғларни қамайтириш

проблемаси билан қамбарчас боғлангандир. Бошқа ҳалқлар сингари украин халқи ҳам уруш даҳшатларининг тақрорланмаслигига, Европада самарали ҳавфсизлик системаси вужудга келтирилишига гоат манфаатдордир. Мана шундай ҳавфсизлик системасини вужудга келтиришнинг асосий принциплари Совет Иттифоқи томонидан тақдир қилинган Умуверропа шартнома проектида бор. Европада тинчлигининг таъминлишини бошқа ҳалқаро проблемаларни ҳал етишга ҳам таъсир этган бўлур эди, бу нараса эса БМТнинг фаолияти учун ижобий аҳамиятга эга бўлур эди.

Паламарчук ўқитиб айтдики, БМТнинг бундан бунги муваффақиятлари бу Ташкилотнинг ҳалқаро вазиятини тўбон соғайтириш соҳасидаги яқин реал перспективалардан қай даражада фойдаланишга ва мустақам тинчлик ўрнатиш ҳақда ҳалқларнинг ҳавфсизлигини таъминлаш йўлидаги мақжуд тўсиқларни олиб ташламоқ учун қандай тадбирлар ўйрналишига боғлиқ бўлади. Паламарчук БМТ олдига турган муҳим проблемалар орасида Хитой Халқ Республикасининг БМТ даги қонуний ҳуқуқларини тиклаш проблемасини алоҳида қўрсатиб ўтди.

Агар БМТнинг ҳақма аъзолари ва биринчи навбатда бундо давлатлар ҳал етиш пайти келган ҳалқаро проблемаларни тинч йўл билан ҳал қилиш принциплари асосида ҳал қилмоқ учун биргаликда сарф қилаётган куч ва гайратларнинг давом етиришлари ҳақда ўзларининг ўзаро муносабатларини ҳамкорлик ва ишонч руҳида олиб бурсалар, — деди правварада Паламарчук, — Бош Ассамблея ўз олдига турган вазифаларини ҳал қилишда ижобий натижаларга эришмоғи мумкин.

Бирма делегациясининг бошлиғи Баррингтон ўз нутқида ҳалқаро кескинлигини юмшатишга ва муҳим ҳалқаро проблемаларни бамаслаҳат ҳал қилмоқ учун шароит мавжудлигини қай қилиб ўтди.

Жаҳонни ажратиб турган проблемалар ҳал қилинмас экан, — деди у, — ҳалқаро кескинлигини батамом йўқотиш мумкин эмас. Ҳозирги вақтда мана шу проблемаларни ҳал қилишда олдига қилинган муҳим мана шу янги руҳ ва вазиятдан фойдаланиш зарур. Чунки бу янги вазият кескинлигини янада йўқотиш йўлидаги прогресс билан мустақамлашмаса, бу вазият бой бериб қўйилади.

Броқ, — деди Баррингтон, — баъзибирлар аврари отнинг олдига қўйиб, «Женева руҳи» реал бир нараса эмас, фақат қуруқ халдан иборат бир нараса ва унинг конкрет прогрессдан иборат негиз йўл, деб айтмоқдалар. Бизнинг фикримизча, бундай нуктаи назарни тарғиб қилаётган шахслар инсониятга зарар етказмоқдалар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотига янги аъзолар қабул қилиш проблемаси бу Ташкилот олдига турган ва «Женева руҳида» ҳал қилиниши мумкин бўлган янги муҳим проблемаларнинг биридир. Бирма делегацияси БМТга қабул қилиниши сўраб арива берган давлатларнинг ҳаммасини (ҳозирги вақтда парчаланиб қўйилган давлатлардан ташқари) бу Ташкилотга қабул етишни талаб қилады.

Германия Федерал Республикасининг ташқи ишлар министри фон Брентано АКШга келди

НЬО-ПОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). Германия Федерал Республикасининг ташқи ишлар министри фон Брентано кеча Нью-Йоркка келди. Матбуотнинг хабарларига қараганда, фон Брентано Германия Федерал Республикаси ва СССР ҳукумат делегацияларининг Москвадаги музокаралари қандай ботганлиги ва бу музокараларнинг нати-

Бирма вакили, Хитой Халқ Республикасининг БМТдаги қонуний ҳуқуқларини тиклаш масаласини ҳал қилишни. Бош Ассамблея кейинги қолдирганлиги тўғрисида тасассуф билдирди.

Менинг делегациям, — деб давом қилди у, — бу тўғрисида қабул қилинган қарорни Ассамблея томонидан қилинган шифатсиз адолатсизлик деб ҳисобламоқда.

Баррингтон ўқитиб айтдики, Бош Ассамблея аниқлади ўз иштинги Хитой Халқ Республикаси олдига ёпиб қўйиши муҳим эмас, бу билан ўз оёғига жиддий ва, аҳтимоқли, тузатиб бўлмайдиган зарар етказди. Бангундаги конференцияда иштроқ етиш шарафига муассар бўлган билар, — деди Бирма вакили, — Хитой делегациясининг юксак даражада ҳамжиҳатлиги, яқин ният ва ҳамкорлик билан ишлаганлигини ва, айниқса БМТ Уставига ҳақма бизнинг Ташкилотимизга катта ҳурмат билан қараб иш қилганлигини кўриб жуда қўйиб бўлган эдик. Мана шундай мамлакатга ўзининг ҳақли ўринини беришдан ҳар йили беш тўртми келимоқда! Хитой Халқ Республикаси ҳукумати БМТга ўз ўринини олиши учун зарур бўлган талабларга тўла равишда жавоб берадиган ҳукумат эканлигини ибот қилиб ўтиришнинг фойдаси бўлмаса керак. Бангунг конференцияси бунин ибот қилди.

Шу сабабли менинг делегациям, — деди Баррингтон, — Хитой ҳалқининг қонуний вакиллари олдига кўп йиллар мобайнида эшикни ёпиб қўйишни таъминлаётган процедура найранларини бу сафарги кўрангилмиз охириги марта қўришмиз бўлади, деб ишонади.

Бирма вакили қурулсизланиш проблемасини тезроқ ҳал қилиш керак, — деб айтди.

Бирма вакили БМТ Уставини қайта кўриб чиқиш масаласига тўхталиб, менинг делегациямининг фикрича, ҳозир Уставини қайта кўриб чиқалган вақт эмас, — деб айтди.

Чанкайишчилар тўғрисидаги вакили ҳақма ҳалқларнинг тинч йўл билан яшатиш мумкин эмаслигини ибот қилмоқчи бўлиб қунаибди, Совет Иттифоқида ва Хитой Халқ Республикасида нуқул тухтайдиган иборат бўлган бемаъни гапларни айтди. Унинг бўхтондан иборат нутқи БМТга унур Хитойнинг ўринини қонунга ҳилоф равишда ағаллаб турган чанкайишчилар вазиятини заҳарлаб турганликлари билан Ташкилотнинг нормал ишлашига ҳалақат бераётганликлари яна бир марта яққол қўрсатди.

Дания делегациясининг бошлиғи Христиансен эрталабчи мажлисининг охирида сўзга чиқиб, Дания халқи ва ҳукумати ҳалқаро кескинлигини қамайганлигини катта маънуният билан қўтиб олдилар ва тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Женевада бўладиган кенгашида «ҳамжиҳатликка ва ижодликка эришни йўлида яна қалам қўйилади» деган умидларлар, деб айтди.

Дания вакили, БМТга Хитой Халқ Республикасининг қонуний ҳуқуқларини тезроқ тиклаш керак, деди.

В. М. Молотов Ҳиндистон делегациясининг бошлиғи К. Менонни қабул қилди

НЬО-ПОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). 27 сентябрда СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов БМТ Бош Ассамблеясининг X сессиясида қатнашадиган Ҳиндистон делегациясининг бошлиғи К. Менонни қабул қилди ва у билан сўхбатлашди.

Сўхбат вақтида Ҳиндистоннинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили А. Лал ва СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ҳозир бўлдилар.

В. М. Молотов Индонезия ташқи ишлар министри А. Агунгни қабул қилди

НЬО-ПОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеяси X сессиясида қатнашадиган СССР делегациясини бошлиғи, СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов Греция ташқи ишлар министри С. Стефанопулос шарафига В. М. Молотов ҳузурида зиёфат

НЬО-ПОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеяси X сессиясида қатнашадиган СССР делегациясини бошлиғи, СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов Греция ташқи ишлар министри С. Стефанопулос шарафига кеза зиёфат берди.

Зиёфатда Греция томонидан Грециянинг БМТдаги доимий вакили Х. Паламас; совет томонидан СССРнинг АКШдаги элчиси Г. Н. Зарубин ва Бош Ассамблея X сессиясида совет делегациясининг аъзоси В. Д. Купрадзе ҳам қатнашди.

СССР, Англия ва Франция ташқи ишлар министрлари шарафига Даллес ҳузурида зиёфат

НЬО-ПОРК, 28 сентябрь. (ТАСС). 27 сентябрь кечқурун СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари В. М. Молотов АКШ давлат секретари В. Даллес томонидан СССР, Англия ва Франция ташқи ишлар министрлари шарафига берилган зиёфатда ҳозир бўлди.

Зиёфатда совет томонидан СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССРнинг АКШдаги элчиси Г. Н. Зарубин, СССРнинг Англияда элчиси А. А. Малик ва СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили А. А. Соболев ҳам ҳозир бўлдилар.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ РЕСПУБЛИКАСИ АВСТРИЯ БИЛАН ТУЗИЛГАН ДАВЛАТ ШАРТНОМАСИГА ҚУШИЛГАНЛИГИ ТУҒРИСИДАГИ РАТИФИКАЦИЯ ЕРЛИГИНИ СССР ҚУНУМАТИДА САҚЛАШ УЧУН ТОПИШДИ

СССР Ташқи Ишлар Министрининг ўринбосари В. А. Зорин мустақил ва демократик Австрияни тиклаш тўғрисида 1955 йил 15 майда Венада имзоланган Давлат Шартномаига Чехословакия Республикасининг қўшилганлиги ҳақидаги ратификация ерлигини 1955 йил 28 сентябрда СССР Ташқи Ишлар Министрлигида Чехословакия Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Муқтор Элчиси Я. Вошагилдан қабул қилиб олди.

Маъмур ёриқ, ўша Давлат Шартномасининг 37-чи модасига биноан, СССР Ҳукуматида сақлаш учун топширилади.

Ерлиқни сақлаш учун топшириш вақтида қўйилганлар ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан — СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Шартнома-Ҳуқуқ Бўлимининг Мулири Г. И. Тункин, 4-чи Европа Бўлимининг Мулири вазифасини бажарувчи П. Г. Кржтеж, А. Л. Лавтев.

Чехословакия томонидан — Чехословакия Республикасининг СССРдаги Элчихонасининг Кенгашичи Л. Вапата, Элчихонасининг Биринчи Секретари М. Покарний, Элчихонасининг Иккинчи Секретари Я. Гонзал.

Редактор З. ЕСЕНБОВЕВ.

Тошкент шаҳар граждандарининг кўча қатнови қоидаларига риоя қилишлари тўғрисида

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОЯ КОМИТЕТИНИНГ

мажбурий фармойиши

1955 йил, 19 август.

№ 4.

Тошкент шаҳри

Граждандарнинг Тошкент шаҳри кўчаларига қатнашини тартибга солиш мақсидида, Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети қарор қилди:

1. Тошкент шаҳрининг граждандар кўчаларига рақабдорлар:

- а) кўчанинг фақат ўнг томонидан тротуардан бориш;
- б) кўчани чорсида пиёдалар йўлидан тўғри кесиб ўтиш. Дастлаб, бирор хавфхатарнинг йўқлигини аниқлаб олиш лозим (кўчани қисқата ўтиш тақиқланади);
- в) кўчани ўтишдан олдин чаппа қараш ва кўчанинг ўртасига етган, ўнгира қараб, иккала томондан келаятган транспортни ўтишга юбориш (кўчани югуриб ўтиш тақиқланади);
- г) қатнов тартибидан қорққчаларни фақат светофорнинг яқин чирегини қўйилган ёки қатновни тартибловчи тегишли вазиятда (яъни ёни билан) турган тақдирдагина ўтиш;
- д) болали аравачалар билан фақат тротуардан бориш;
- е) граждандарга қўйилган тақиқланади:

- а) кўча бўйлаб юриш;
- б) яқинлашиб келаятган транспорт олдига йўлни югуриб ўтиш;
- в) тўхтаб турган исиз транспортни унинг олдидан, трамвайни эса орқасидан айланиб ўтиш;
- г) кўчада тўй маросимлари, таңча ва ўйинлар уюштириш;
- д) шаҳарнинг мақсус белгиланган жой-

ларидан ташқари кўча ва майдонларда қоний ва самоналарда юриш, шунингдек спорт билан шуғулланиш.

3. Транспортдан фойдалануши граждандарга қўйилган тақиқланади:

- а) трамвай, троллейбус, автобус, такси ва бо